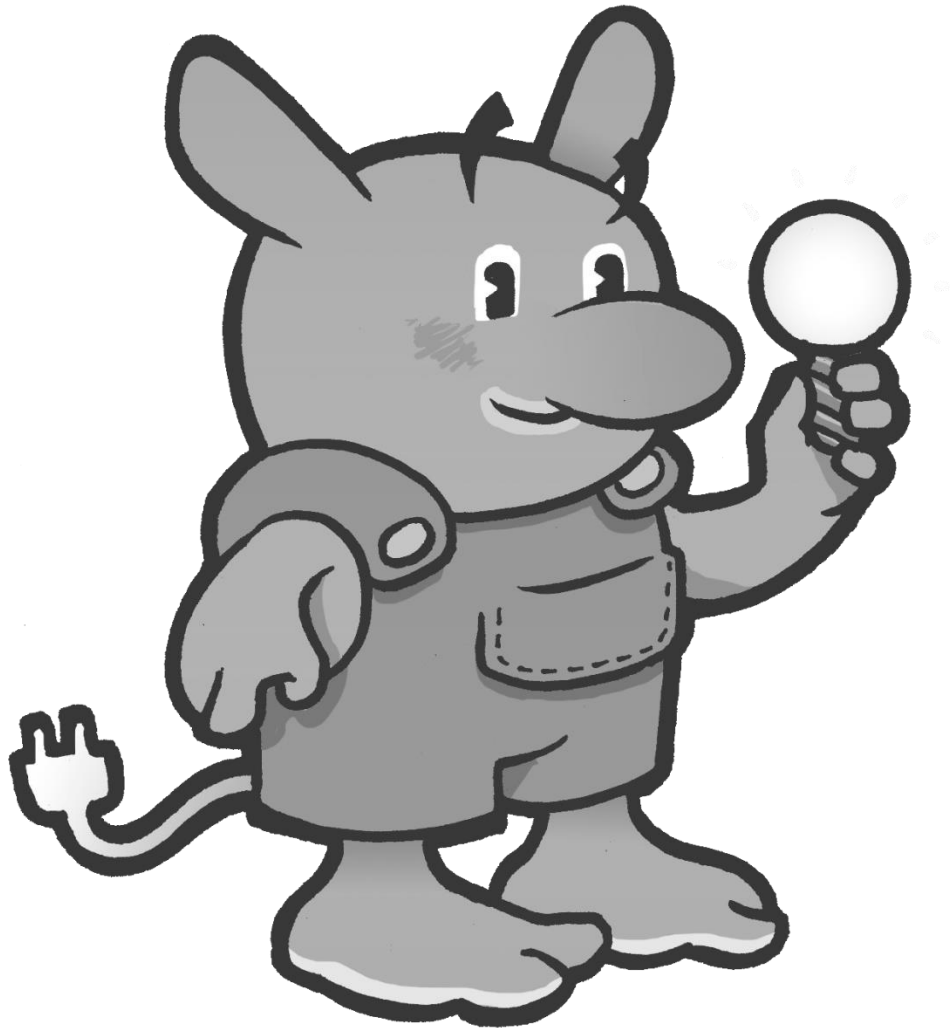

HUMPHREYHO

DOBRUDRUŽSTVÁ V ZELENEJ MATERSKEJ ŠKOLE

Kniha aktivít pre deti

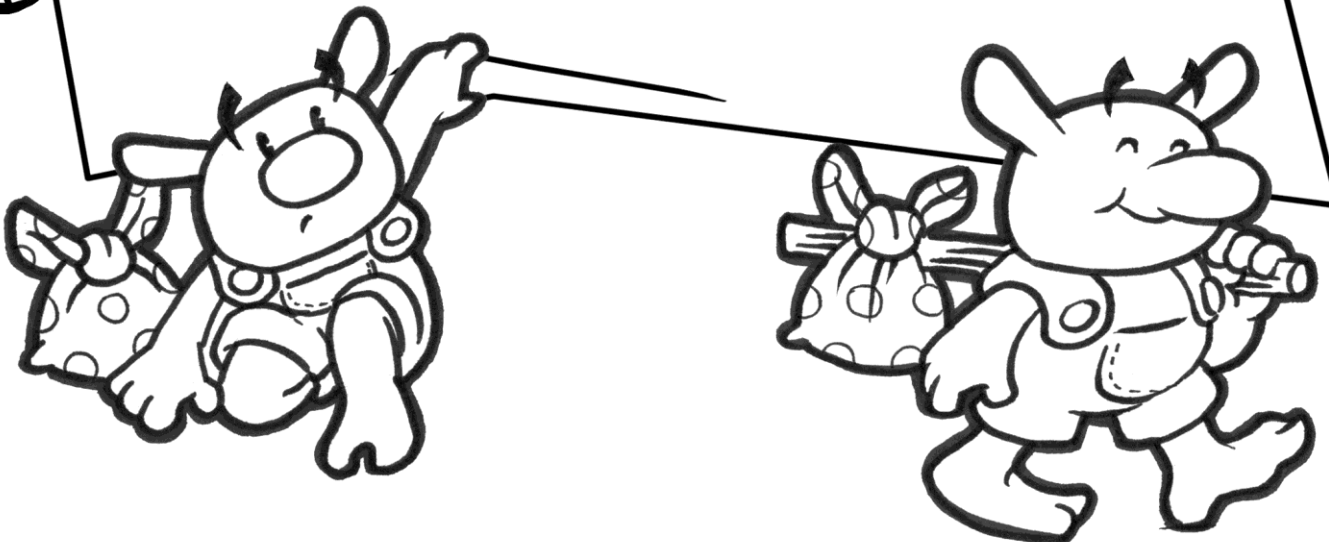
Milé deti,

Humphrey, malý priateľský škriatok, sa prisťahoval do nášho kraja.

Tak, ako všetky deti, aj on chodí do škôlky. Srdečne ho privítajte a naučte ho, ako to u nás chodí.

Humphrey pochádza z ďalekej krajiny Trollandia, kde nezáleží na tom, či sú svetlá stále zapnuté, dokonca aj keď svieti slniečko. Z kohútikov neustále tečie voda, okná sú otvorené po celý rok a kúrenie je zapnuté dokonca aj v lete. Humphrey mu sa toto veľmi páčilo a vôbec nevedel, že to znamená zbytočné míňanie energie, čo ničí stromy, rastliny, polárnych medved'ov a dokonca aj ľudí. Ukážme preto nášmu malému priateľovi škriatkovi, že deti v Zelenej škôlke využívajú vodu, elektrinu a všetky ostatné zdroje energie šikovne a inteligentne, a tým lepšie sa starajú o svoje životné prostredie.

Zoltán Pokorni,
starosta

PRAVIDLÁ ZELENEJ ŠKÔLKY

Pravidlá Zelenej škôlky sú ako správna rovnováha

na hojdačke. Pravidlá sa nevzťahujú len na odkladanie si svojich hračiek alebo ukladanie si topánočiek. Existujú aj pravidlá ako správne využívať energiu.

Ale čo je to vlastne energia? Niekedy je to neviditeľná sila, ktorá poháňa náš svet. Inokedy ju môžeme ľahko vidieť. Slniečko má energiu, vietor aj tečúca voda ju majú a v skutočnosti aj pobejúce deti majú energiu.

Energiu potrebujeme, aby sme škôlku udržali v teple, alebo ju naopak ochladili. Takisto nám dáva svetlo, keď si kreslíme do našich maľovaniek. Potrebujeme však určité pravidlá na správne využívanie energie.

Táto maľovanka nám pomôže tieto pravidlá pochopiť. Ak budete mať nejaké otázky, tak sa opýtajte dospelého, ktorého máte nablízku. Malý obrázok vedľa textu znamená, že môžete hovoriť o nápadoch a pridať svoje vlastné nápady do brožúrky. Kľúč k úlohám nájdete na poslednej strane.

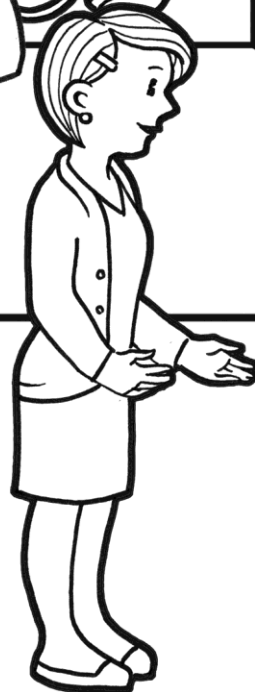
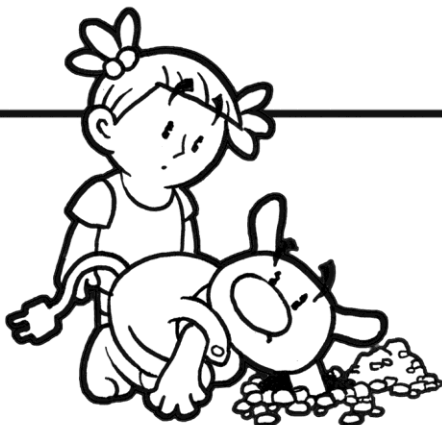
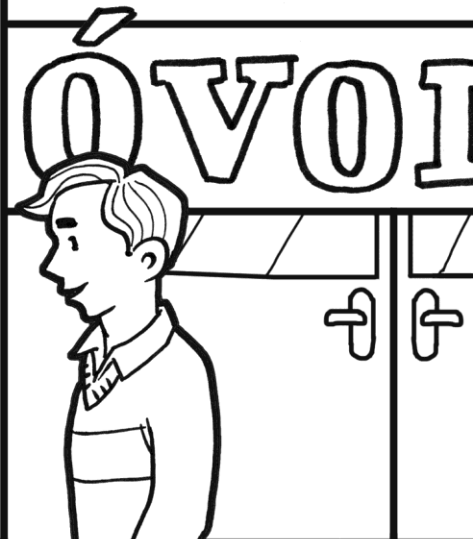
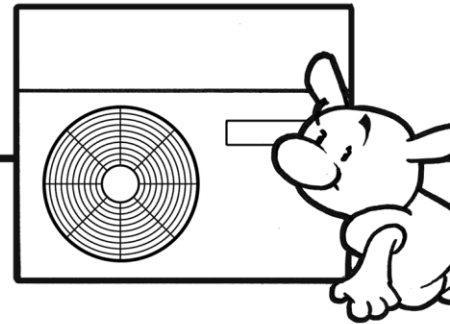
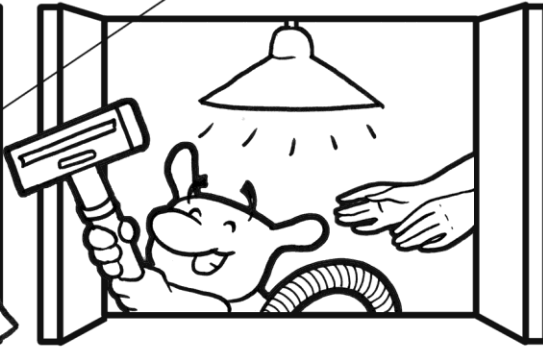
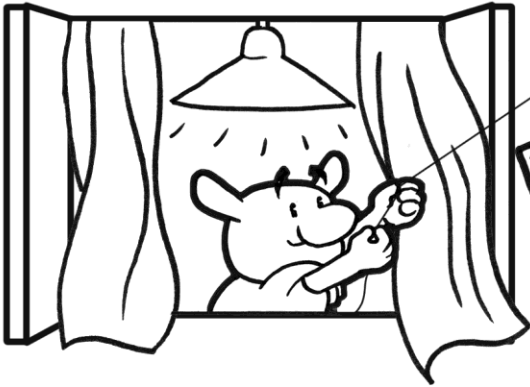
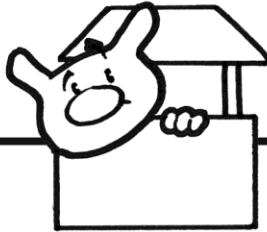
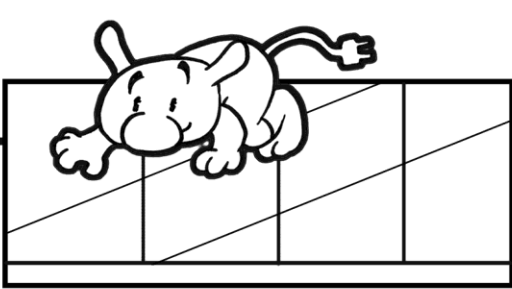
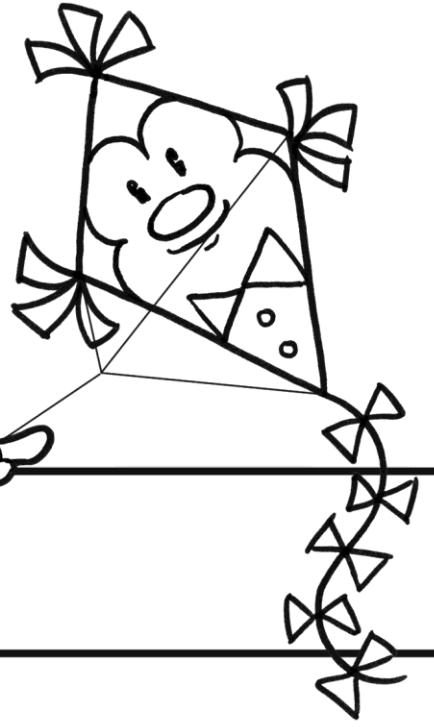
ENERGIA VŠADE NAVÔKOL

Humphreyho prvý deň v Zelenej škôlke. Pustil sa
vyskúšať všetko a mal v rukávoch veľa trikov.

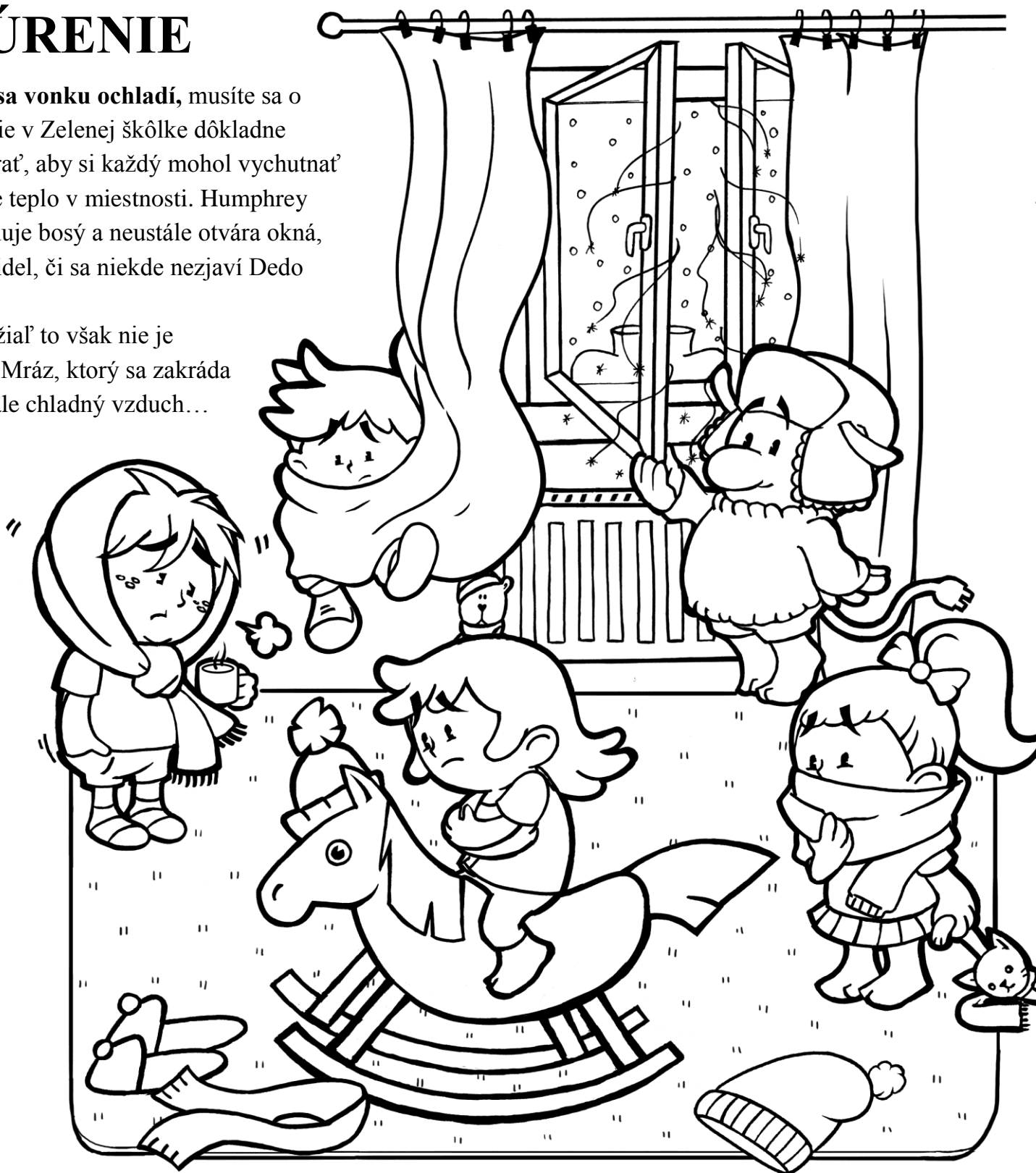
Vymaľujte Humphreyho na obrázkoch. Začnite s tým, ktorý je pre vás najzábavnejší. Kedy potrebujeme energiu? Odkiaľ energia pochádza? Odkiaľ tečie voda? Kde sú zapnuté svetlá? Aké problémy to môže spôsobiť?

KÚRENIE

Keď sa vonku ochladí, musíte sa o kúrenie v Zelenej škôlke dôkladne postarať, aby si každý mohol vychutnať útulné teplo v miestnosti. Humphrey pobehuje bosý a neustále otvára okná, aby videl, či sa niekde nezjaví Dedo Mráz.

Bohužiaľ to však nie je Dedo Mráz, ktorý sa zakráda dnu, ale chladný vzduch...

Premýšľajte o tom, ktoré časti miestnosti môžu byť studené a vymaľujte ich modrou, tyrkysovou a fialovou. Kedy je vám zvyčajne zima? Čo s tým môžete urobiť? Nájdite na obrázku veci, ktoré vás môžu zahriať a vymaľujte ich červenou, bordovou, oranžovou alebo žltou farbou.

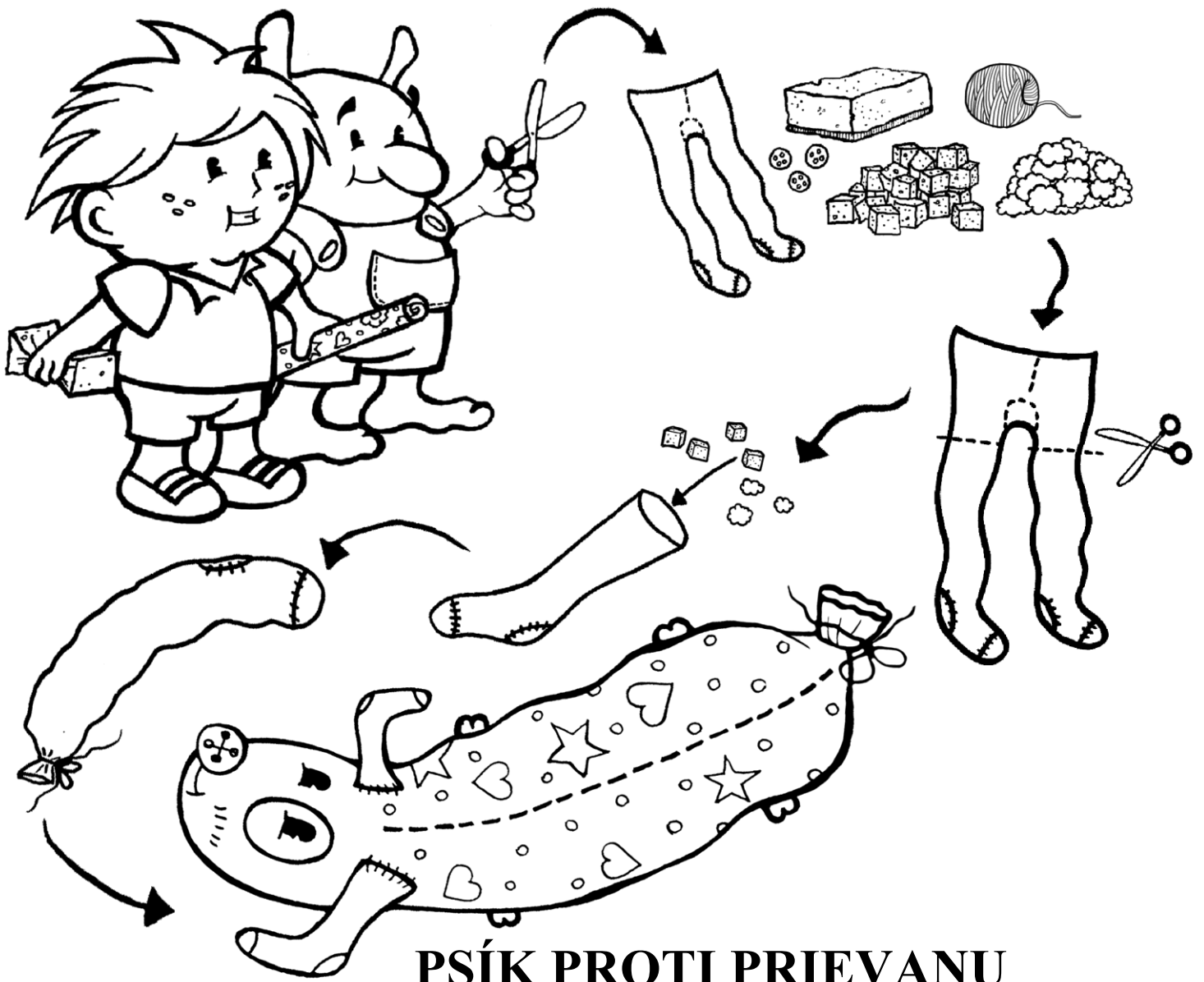

Chudák Humphrey sa tešil na leto
tak veľmi, ale ani teraz nedokáže teplo zvládať.
Vo svojich fantáziách porazí ľadového bojovníka z
krajiny klimatizácie hrozivý ohnivý drak. Ako
myslíte, že by sme mohli deťom pomôcť zvládať
veľkú horúčavu?

VETRANIE A OCHLADZOVANIE

**Nájdite na obrázku veci, ktoré vás
môžu ochladiť, keď je veľmi
horúco. Ak chcete, môžete pridať
niektoré z vlastných nápadov na
ochladenie.**

PSÍK PROTI PRIEVANU

Je čas, aby ste si vyrobili vlastného priateľa, ktorý vás zbaví prievanu. Bude to psík proti prievanu!

Psík proti prievanu bude ležať v medzerách pod dverami a oknami a bude blokovať prievan, ktorý dovnútra preniká zvonku.

Budete potrebovať:

1. Pár bavlnených pančušiek (alebo nohavíc alebo podkolenok)
2. nejaký materiál na vyplnenie (handry, vatu atď.)
3. lepidlo alebo niť
4. dekorácie

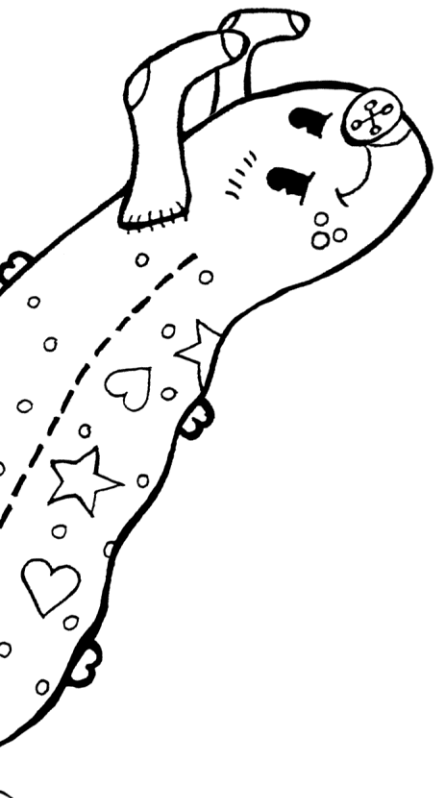
1. **Vystrihnite nohavcovú časť** pančúch za pomoci dospelého.

2. **Vyplňte ju plniacim materiálom**, kým nebude dostatočne vyplnená.

3. **Uzavrite oba konce** zašitím alebo zaviazaním niťou.

4. **Vyzdobte**, aby to vyzeralo roztomilo. Môžete pridať oči, uši, nos, nohy alebo záplaty.

Môžete bábkou zmeniť na draka alebo červíka namiesto psíka, je to len na vás!

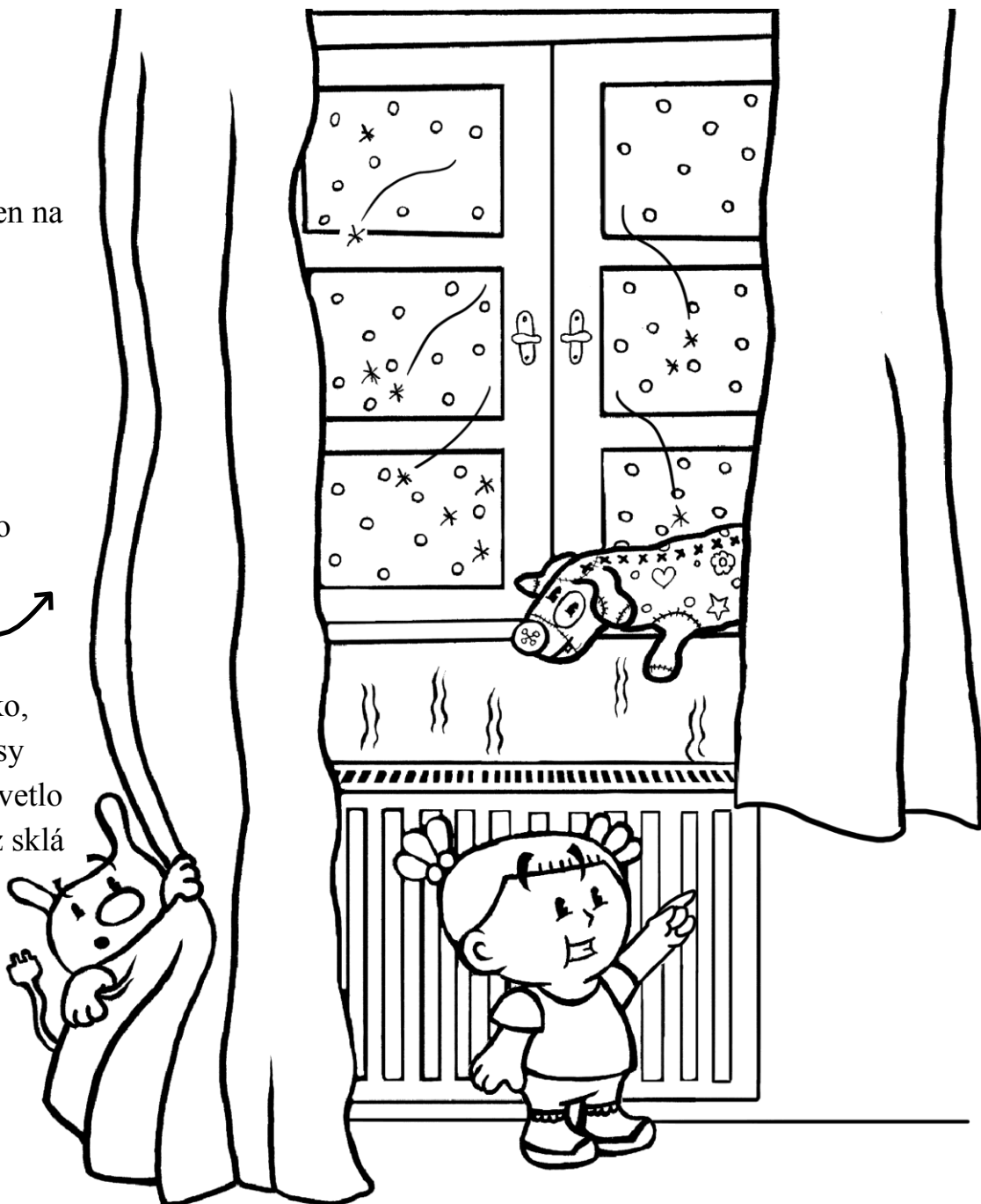

ZÁVESY

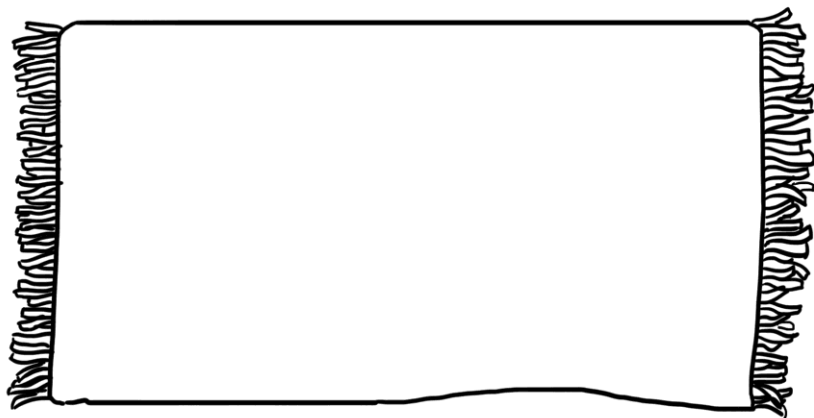
Závesy sa používajú nielen na dekoráciu. Hrubé závesy nedovolia studenému vzduchu preniknúť cez medzery okien.

Závesmi nie je tiež dobré zakryť radiátory, pretože potom blokujú teplo. Je to ako hodiť hrubú deku na draka.

Keď svieti v zime slniečko, mali by sme nechať závesy odtiahnuté, aby slnečné svetlo mohlo zohrievať izbu cez sklá okien.

Aj na farbe závesov veľmi záleží. Odtiene červenej a oranžovej sú teplé farby a dávajú nám pocit tepla. Na druhej strane, farby ľadu, ako je modrá, zelená, tyrkysová a fialová, môžu vyvolávať pocit chladu.

Aké dlhé by mali byť závesy, čo myslíte? Chopte sa ceruzky a ozdobte ich nejakými teplými farbami, kým sa nedostanete k miestu, kde by ste ich odstrihli. Vedeli ste, že aj koberce vám môžu dodať pocit tepla? Chceli by ste si vymalovať aj koberec?

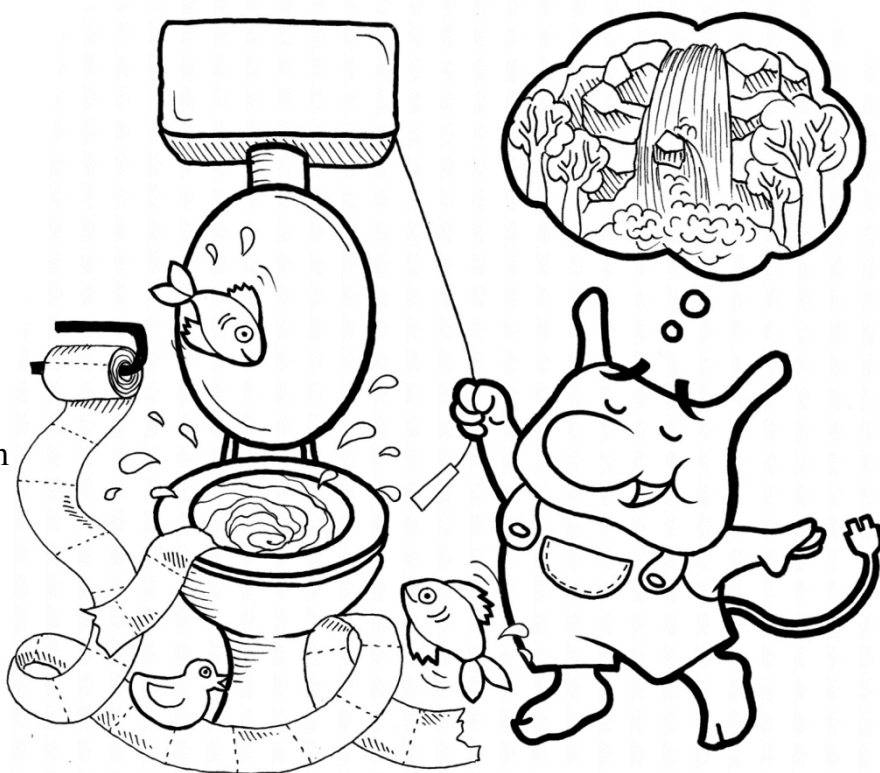
VYUŽÍVANIE VODY

Splachovanie

Nemusíme sa vôbec pýtať prečo potrebujeme splachovať, však?

Keď zabudneme spláchnuť, nie je to pre nikoho nič príjemné. Avšak záleží na tom, koľko vody používame na jedno splachovanie.

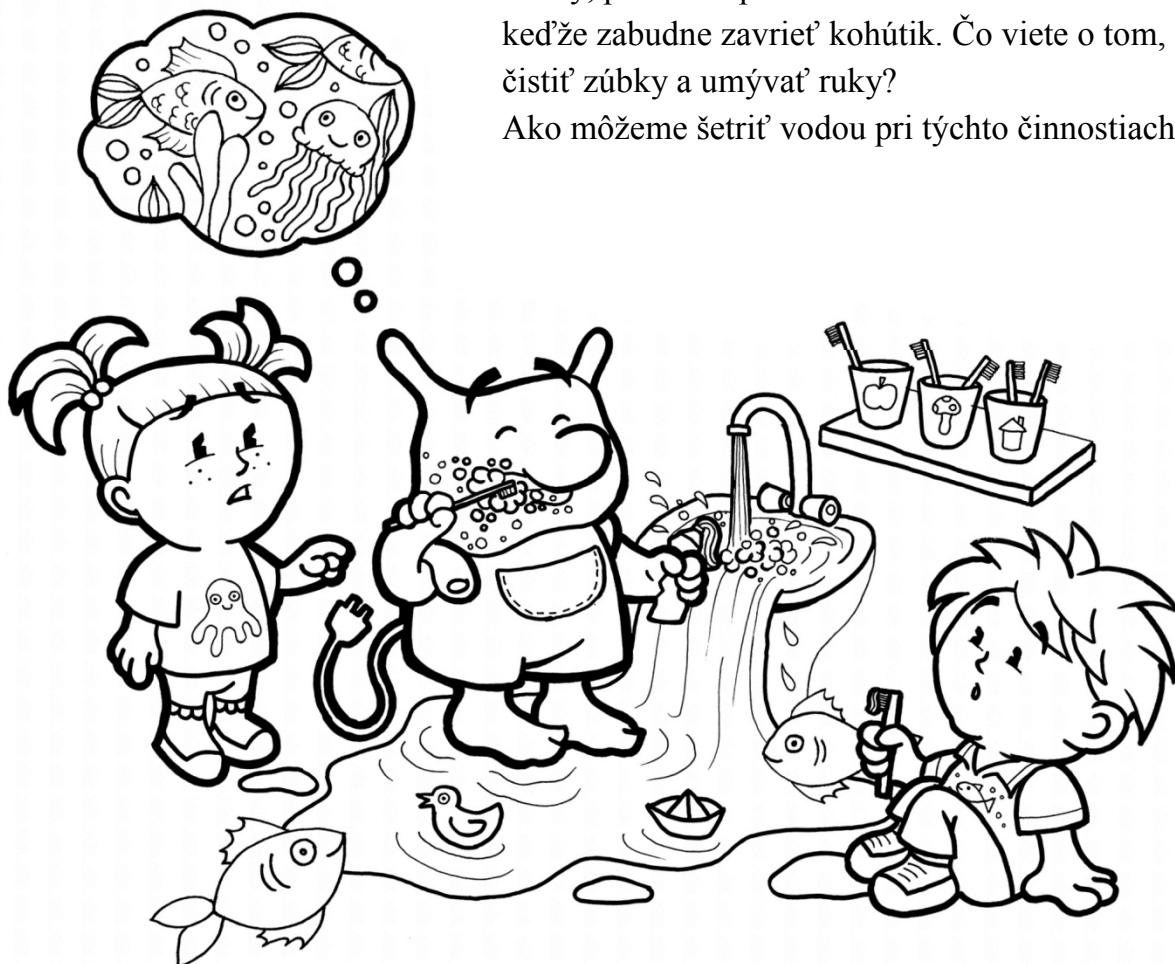
Humphrey neustále stláča splachovač a mení tým toaletu na vodopád. Povedzte mu ako môže šetriť vodou.

Umývanie zúbkov a rúk

Umývanie zúbkov je zdravé a zábavné. Keď si Humphrey umýva zúbky, postrieka penou všetko navôkol a zároveň zaplaví kúpeľňu, keďže zabudne zavrieť kohútik. Čo viete o tom, ako by sme si mali čistiť zúbky a umývať ruky?

Ako môžeme šetriť vodou pri týchto činnostiach?

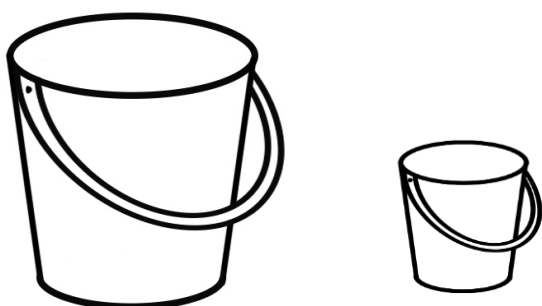

KOLKO VODY POUŽIJEME...?

Uhádnete, ktorá z týchto činností spotrebuje viac vody?

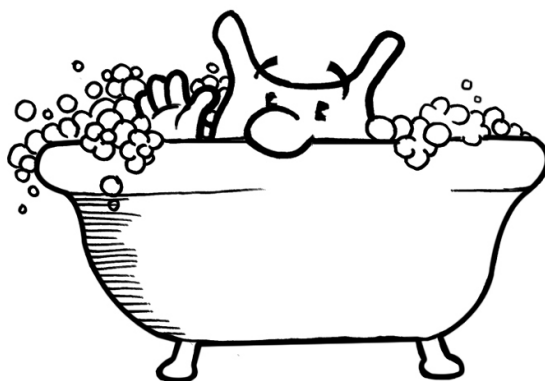
Vedeli ste, že niektoré nádrže na vodu majú dve tlačidlá? Keď ideme na malú potrebu, stlačíme to menšie tlačidlo, a keď ideme na veľkú, stlačíme zasa to väčšie tlačidlo. Ktorým tlačidlom spláchneme viac vody?

Prirad'te vedrá k správnym tlačidlám.

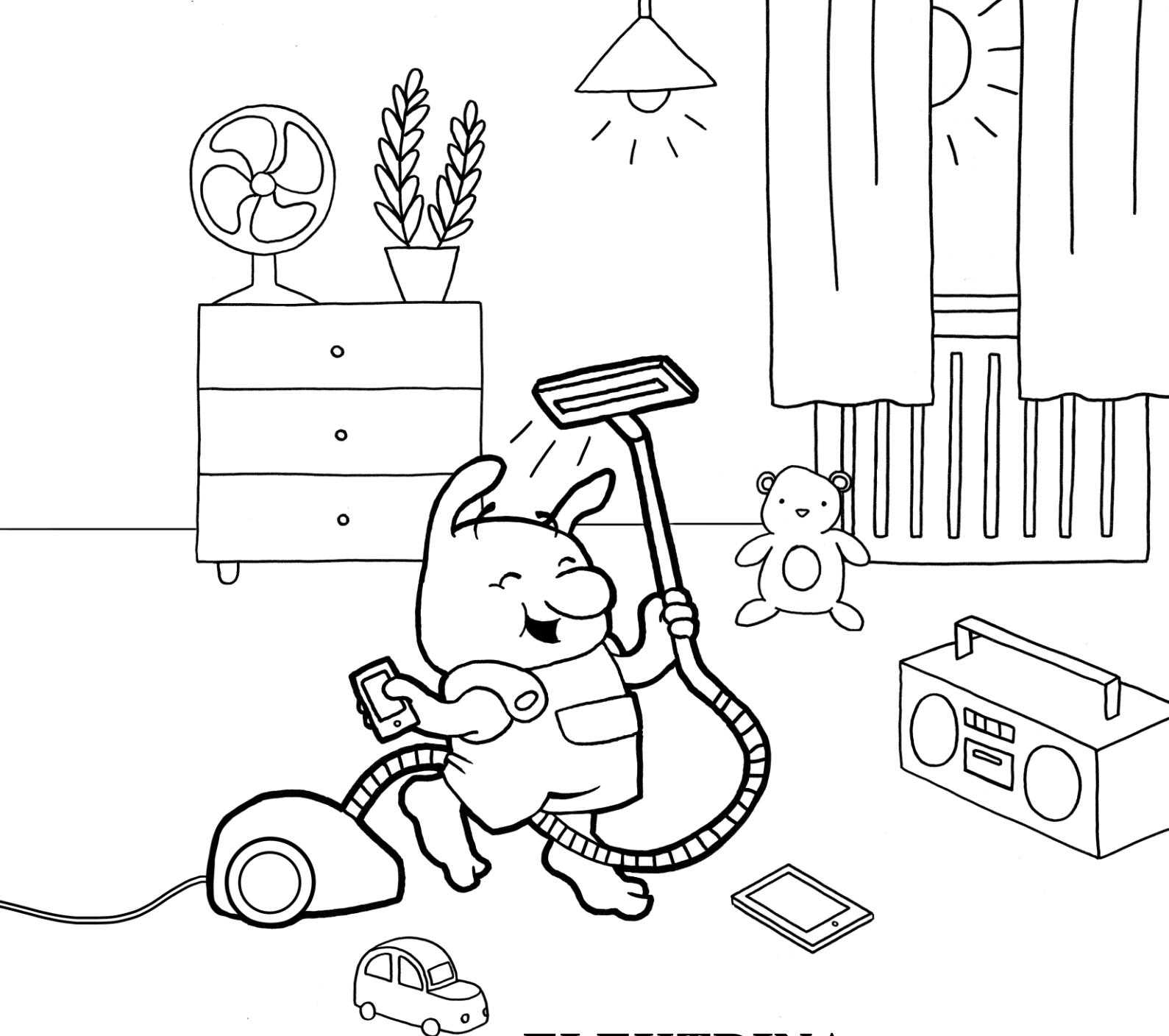
Zvyčajne sa sprchujete? Alebo sa radšej kúpete? Na ktorú činnosť spotrebujete viac vody?

Vymaľujte obrázok, na ktorom Humphrey minie menej vody!

Prečo si myslíte, že je dôležité šetriť vodou? Poznáte nejaké spôsoby ako by sa dala využiť mydlová voda?

ELEKTRINA

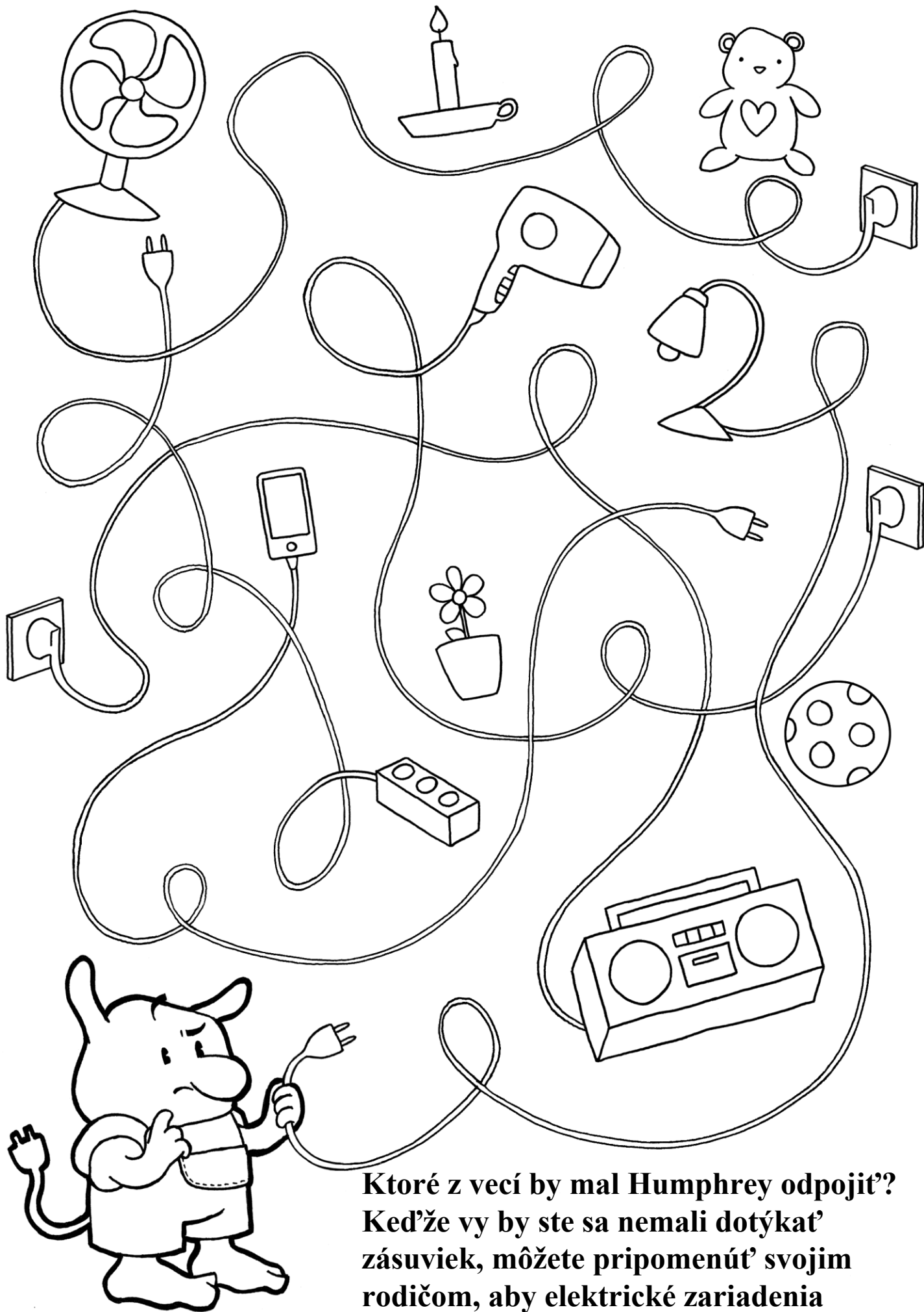

Humphrey si myslí, že elektrina je kúzlo.

Oživuje predmety okolo nás! Ale potrebujete naozaj, aby boli neustále zapnuté? Uistite sa, že vypnete tie, ktoré nepoužívate, a takisto nezabudnite zhasínať svetlá.

Ktoré z predmetov na obrázku využívajú elektrinu? Vymaľujte ich a pridajte k nim ďalšie elektrické veci, ktoré vás napadnú.

Ktoré z vecí by mal Humphrey odpojiť? Keďže vy by ste sa nemali dotýkať zásuviek, môžete pripomenúť svojim rodičom, aby elektrické zariadenia odpojili. Ktoré veci nepotrebujú elektrickú energiu? Zakrúžkujte ich.

... A ČO BUDÚCNOSŤ?

Humphrey ukončil svoj prvý dobrodružný rok v Zelenej škôlke, takže na teraz sa s vami lúči. Naučil sa od vás naozaj veľa. Pomôžte aj iným tak, ako Humphreymu, a naučte ich šetriť vodu a elektrinu a tiež pravidlá kúrenia a ochladzovania. Spolu dokážeme šetriť energiu a chrániť naše životné prostredie.

RIEŠENIA

Energia všade navôkol

Na obrázku je Humphrey 16-krát.

Kúrenie

Veci, ktoré vás zahrejú (možné odpovede): šále, čiapky, papuče, radiátory, svetle, koberce, teplé nápoje, atď.

Vetranie a ochladzovanie

Niektoré veci, ktoré vás ochladia: ventilátory, rastliny, mokré obklady, dodržiavanie pitného režimu, tienidlá.

Využívanie vody

Ak voda neustále tečie počas čistenia zubkov, spotrebuje sa 8-10 litrov vody za minútu.

Stlačením veľkého tlačidla sa spláchne 9-10 litrov vody. (Zvyčajne sa vyprázdni celá nádrž.)

Stlačením malého tlačidla sa spláchnu 2-3 litre vody.

Pri sprchovaní 5-8 minút sa použije 40-50 litrov vody, ale pri kúpeli potrebujeme 100 -120 l vody na naplnenie vane.

Elektrina

Elektrické zariadenia (možné odpovede): ventilátory, lampy, magnetofóny, tablety, telefóny, vysávače, elektrické autá atď.

Sušič vlasov, ventilátor a hudobný prehrávač sú zapojené. Neelektrické veci: sviečka, kvietok, lopta, medvedík.

O PROJEKTE

Cieľom tejto knihy aktivít je oboznámiť deti s hospodárnym využívaním budov. Publikácia bola spolufinancovaná projektom INTERREG TOGETHER a maďarskou vládou. Cieľom projektu je zvýšiť energetickú hospodárnosť verejných budov a podporiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Vyvíjajú a testujú sa komplexné (technologické, finančné a manažérske) riešenia, ktoré nepotrebujú žiadnu alebo len minimálnu investíciu a snažia sa šetriť energiu (a peniaze) zmenou postojov.

Projekt bude mať za následok inovatívny prístup k spravovaniu energie, ktorý bude založený na medzinárodných skúsenostiach a záväzkoch prevádzkovateľov, užívateľov a nájomníkov verejných budov (t. j. účastníkov, ktorí majú záujem na údržbe infraštruktúry). Na projekte spolupracuje sedem stredo európskych krajín: Taliansko, Česká republika, Slovinsko, Chorvátsko, Poľsko, Maďarsko a Slovensko. Zástupcovia rôznych sektorov, ako sú obce, vedecké inštitúcie a energetické úrady, spolupracujú na úspechu implementácie.

Knihy aktivít bola vytvorená na základe spolupráce inštitúcií Green Office of Budapest 12th District Municipality a Budai Art and Design School.

Charakter postavy navrhol György Szalay.

Ilustrovali Ákos Karádi, Kinga Madari, Ilona Kreschka, Dorottya Márkus, Nikoletta Mihalik a György Szalay.

Kompozíciu publikácie vytvorila Sára Ulrich.

Použité typy písma: Alegreya Sans, Alegreya a HVD Comic Serif Pro

Vydalo Hegyvidék Municipality of the 12th District of Budapest

Vydal Bendegúz Kovács.

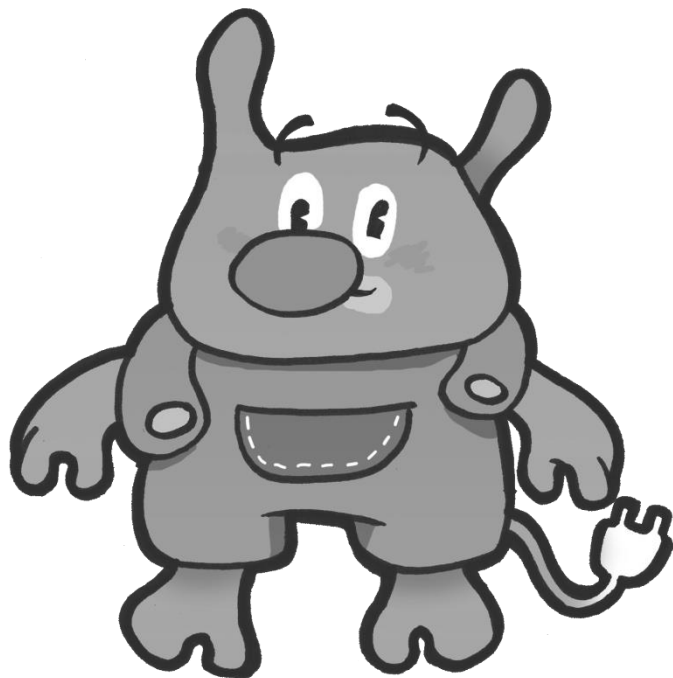
Webová stránka projektu: [www.interreg-](http://www.interreg-central.eu/together)

[central.eu/together](http://www.interreg-central.eu/together) Facebook:

www.facebook.com/TogetherPRTV2016/

Publikáciu je možné prevziať z webovej stránky projektu vo vytlačenej forme a on-line formáte.

NÍZKOUHLÍKOVÉ
MESTÁ A REGIÓNÝ